

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ БУХГАЛТЕРІВ

Динамічна трансформація вимог до професійних знань, вмінь та навичок фахівців зі спеціальності «облік та аудит» створила ситуацію, за якої переважна більшість випускників вищих навчальних закладів, що отримали освіту облікового спрямування, реалізують себе не за спеціальністю. Більш того, на ринку праці залишаються незадоволеними запити суб'єктів господарювання на фахівців з обліково-аналітичною підготовкою, яка відповідає вимогам часу.

За такої ситуації актуальним постають питання щодо визначення основних проблем та пошуку шляхів підвищення якості підготовки фахівців з обліку і аудиту.

Дослідження наукових праць, присвячених підготовці фахівців з обліку та аудиту, засвідчило, що дана тема постійно знаходиться у полі зору вчених. Переважна більшість провідних науковців облікового спрямування (серед яких Безручук С. Л., Бутинець Ф.Ф., Егорова Л. Г., Крупка Я. Д., Лазаришина І. Д., Метелиця В. М., Чернелевський Л. М., Чиж В. І., Чижевська Л.В, Швець В. Г., Шкарабан С. І.) осмислювала проблемні питання щодо відповідності якості підготовки бухгалтерів вимогам часу. Результати досліджень вчених, будучи науково цінними та практично значимими, суттєво впливають на процес підготовки фахівців з обліку та аудиту. Проте, динамічні зміни зовнішнього середовища формують нові запити до професійних бухгалтерів. Саме необхідність їх врахування і обумовлює актуальність дослідження природи проблем та пошуку перспектив підвищення якості підготовки бухгалтерів.

Основні проблеми доцільно виділити такі чотири групи:

1. Невідповідність вищої освіти облікового спрямування практичним запитам до професійної підготовки бухгалтера.

2. Наявність та невирішеність низки проблем вищої освіти в Україні, серед яких: формальність заочного навчання, корупція, подрібненість дисциплін, велика кількість ВНЗ тощо.

3. Привалювання цитатно-догматичного навчання над методологічним, що стримує розвиток аналітичного (творчого, креативного) мислення та формування професійного судження.

4. Втрата пріоритетності морально-етичного виховання над фаховою підготовкою.

З цього приводу звернемося до Ф. Ф. Бутинця, який зазначив, що «слід повертатися обличчям до проблеми виховання майбутніх бухгалтерів, бо де правильне виховання, там і стіни навчають» [1]. Проте, «на жаль, з процесу виховання бухгалтерів – жодної професійної статті» [1]. І це в ситуації, коли «підготовка бухгалтерів високої кваліфікації потребує прищеплення норм професійної етики на всіх етапах навчання» [2].

Підсумовуючі окреслені вище проблеми, зазначимо, словами Кіндрацької Л. М.: «немає сумнівів, що бухгалтерська професія в ХХІ столітті зазнала суттєвих змін. Але чому тільки у цьому столітті? Такі зміни відбуваються постійно і характерні не тільки для періоду у 100 років. Суттєво вони змінюються у набагато коротші терміни. Можна навести десятки прикладів таких змін. Втім, жодною мірою – це не криза професії, а її оновлення як за змістом, так і за формою» [3, с. 560].

Саме ця думка вченої максимально наближена до виявлення причин виникнення проблем підготовки фахівців з обліку та аудиту. Адже бухгалтерська професія розвивається в умовах дії об'єктивних законів зовнішнього середовища. На перший план повинно вийти методологічне навчання, яке формує у студентів аналітичне (творче, креативне) мислення, вміння оперативно приймати управлінські рішення, брати відповідальність на себе, здійснювати пошук відповідей на складні невідомі запитання, які часто ставить життя, не у книзі, а у «власній голові».

Варто відзначити, що зміна цитатно-догматичного (фактологічного) підходу до освіти на методологічний вимагає кардинальних трансформацій як у системі освіти в цілому, так і у методиці навчання. Вивчення фактів та заздалегідь відомих технологій повинно замінюватися поясненням причинно-наслідкових зв'язків (а ще краще, щоб до розуміння цих зв'язків студент доходив сам у процесі аналітичного мислення).

Список літератури:

1. Бутинець Ф.Ф. Теорія обліку чи його основи. Що вивчають майбутні фахівці з обліку? [Електронний ресурс] / Бутинець Ф.Ф., Бутинець Т.А. // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. – 2012. – Вип. 1 (22). – С. 19-37. – Режим доступу до журналу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ptmbo/2012_1/3.pdf.
2. Савченко В. М. Проблеми формування та дотримання норм професійної етики бухгалтера [Електронний ресурс] / В. М. Савченко, Л. В. Кононенко, А. П. Бегун. – Режим доступу до журн. : http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_20%281%29_ekon/stat_20_1/52.pdf
3. Кіндрацька Л. М. Комплекс облікових дисциплін під час підготовки бакалаврів / Л. М. Кіндрацька // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Менедж. та підприємництво в Україні: етапи становлення і пробл. розв. – 2009. – №647. – С.558-562.

Тетяна МОНАСТИРСЬКА

*Аудиторська фірма «Консул», м. Тернопіль
Тернопільський національний економічний університет*

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙ З ОБСЛУГОВУВАННЯ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ

Бухгалтерський облік будь-якої організації починається з виявлення, вимірювання і реєстрації фактів, дій і подій з метою отримання інформації про господарські операції. Всі господарські операції відображаються у бухгалтерському обліку методом їх суцільного і безперервного документування [1]. Документування та документація відіграють велику роль в управлінні діяльністю організації, а саме: дають уявлення про фактичний стан господарських засобів та їх зміни в процесі кругообороту засобів; забезпечують прозорість у роботі організації та контроль за наявністю руху майна і коштів; є юридичним свідченням господарських операцій; є важливим джерелом контролю для зовнішніх і внутрішніх користувачів при проведенні ревізії, аудиту, аналізу господарської діяльності [2, с.45].

Результатом процесу документування господарських операцій є документ, що є результатом фіксування на матеріальному та/або електронному носії інформації про господарські операції та події (як заплановані, так і ті, які мали місце) з метою доказовості (здійснення операції чи події), збереження, надання (зацікавленим особам) та передачі інформації. Документальне забезпечення в ОСББ — це процес створення документів, що відображають як господарські операції, здійснені в ОСББ, так і події, що мали місце протягом трьох етапів його функціонування: організаційно-підготовчого, реєстрації та функціонування. В процесі документування відправною точкою є первинні документи, створені в письмовій або електронній формі, що фіксують та підтверджують господарські операції, включаючи розпорядження адміністрації (власника) на їх проведення [1].

Документи в ОСББ доцільно поділити на декілька груп: 1) інформаційні, що складені, як правило, ініціативною групою, основне призначення яких інформувати про події, які мають відбутися; 2) правовстановлюючі, які підтверджують права членів/нечленів ОСББ, безпосередньо самого ОСББ (як суб'єкта господарювання); 3) безпосередньо бухгалтерські. Застосування діалектичного методу дозволяє розглядати їх з врахуванням основних етапів створення та функціонування ОСББ (рис. 1).